

Na cestě premiéra do USA bylo nejzajímavější, že po návštěvě centrály CIA na hodinu skončil šéf rozvědky, který tam jel také

 radiouniversum.cz/hoffman-ivan-d-na-ceste-premiera-do-usa-bylo-nejzajimavejsi-ze-po-navsteve-centraly-cia-na-hodinu-skoncil-sef-rozvedky-ktery-tam-jel-take

Ivan Hoffman

Text 6.5.202443 min Přehrát

#Politika

Milí posluchači, vítajte u pravidelného hodnocení uplynulého měsíce. I kdyby se chtěl člověk v minulých týdnech nudit, tak letošní duben mu to v žádném případě nedopřál. Co nám přinesl, co zasel, a co pravděpodobně budeme sklízet, tak na to se opět společně podíváme s Ivanem Hoffmanem.

Martina: A já opět připomenu, že můj kolega Ivan Hoffman patřil k nejvýraznějším disidentům před listopadem 89, slavný písničkář a novinář, který v samizdatu vydával časopis Fragment K. Po revoluci se s nadšením vrhl na žurnalistiku, a to ve Svobodné Evropě, nebo v Českém rozhlase, to mu vyneslo cenu Ferdinanda Peroutky. Jeho odhodlání znovu se nepřidat k hlavnímu proudu mu později vyneslo novinářskou cenu Krameriovu.

Ivane, tak už tě všichni znají, ale teď potřebuji vědět, co si ty myslíš, co všechno se událo v dubnu. Začátkem měsíce si Slováci zvolili prezidenta. Volba to byla poměrně napjatá, opozice doufala, že tento úřad obsadí zajisté ona, ale ukázalo se, že Slováci si stojí za svým původním rozhodnutím, které se projevilo v minulých volbách. A přestože před druhým kolem byl skutečným favoritem podle průzkumů a sázkových kanceláří, všichni to známe, kandidát opozice Ivan Korčok, tak nakonec úřad prezidenta získal Peter Pellegrini. Čekal jsi to?

Ivan Hoffman: Já už jsem minule říkal, že neumím odhadovat volby, že ano.

Martina: Ano.

Ivan Hoffman: To, že by měl sice vyhrát Pellegrini, to mi sice říká rozum, ale já si už jako expert nevěřím, tak jsem to nechal otevřené. Takže, já jsem to tedy čekal, ale nebyl jsem si tím jist.

Prezidentské volby na Slovensku byly vlastně o Ficovi a potvrzení, že se jeho vláda zamlouvá většině voličů

Martina: A proč si myslíš, že nakonec Ivan Korčok prohrál?

Ivan Hoffman: Tak asi nejčastěji se zmiňuje jeho chabý výkon v závěru kampaně, slyšel jsem takový rozhovor, který poskytl Mikoláš Dzurinda, který se za něj hodně angažoval, hodně v něj věřil, a ten byl rozčilený na opozici, když řekl, že nepracovala, že chrápali, že prostě jako na něj nepracovali. No, ale myslím si, že hlavně rozhodla vysoká volební účast. Protože v tom druhém kole podpořili Pellegriniho jak voliči pana Harabina, tak slovenští Maďaři. Ti si možná nechali napovědět od Orbána, to nevím, když neumím maďarsky. No, ale ve skutečnosti se – myslím v těch volbách – hlasovalo o Ficovi, to znamená, kdy ta volba Pellegriniho, ta se musí číst tak, že většina Slováků je spokojená s výsledkem parlamentních voleb, a s tím, jak si počíná vládní koalice. V té menšině, která Fica nesnáší, řekl bych až nenávidí, se vlastně nesplnila naděje, že se toto politické kyvadlo vychýlí k liberálním progresivcům. To se nestalo. Já bych řekl, že možná těm liberálům progresivním patří budoucnost, ale zatím opozice na Slovensku nemá ani smysluplný program, ani politické osobnosti. Takže, řekl bych, že v minulém volebním období, za vlády Matoviče a dalších těch liberálů, si Slováci jaksi pokusem – omylem ověřili, že bez toho Fica na tom byli nakonec hůř než s ním.

Martina: Hm. Já musím říct, že jsem pak sledovala různé diskuse na sociálních sítích, a třeba na Facebooku Magdy Vašáryové mě docela vlastně pobavilo, jak tam lidé... Ta diskuse se tam tak jakoby zvrtila, lidé tam jaksi čím dál tím vzrušeněji diskutovali, a velmi často tam prezentovali svůj dotaz „jak dlouho si to budeme muset, paní Magdo,

nechat líbit?“ A já jsem si říkala, tak tam nebyly svobodné volby? „Jak dlouho si to budeme muset nechat líbit?“ No, asi tak dlouho, dokud většina volí někoho jiného. Není-liž pravda.

Ivan Hoffman: Hm, tak to bývá, ano.

Martina: Jaké jiné dozvuky těch prezidentských voleb jsi vyzkoušel ty?

Ivan Hoffman: Tak my jsme doopravdy spíše sledovali zklamání těch poražených než nadšení vítězů, myslím, že Korčok měl podporu jednak těch liberálních, jak dnes říkáme, korporátních médií, tak podporu politických neziskovek, umělců, no a volila ho Bratislava. V České republice se na neúspěch Fica velmi těšila naše pětikoaliční vláda, říkám také „pražská kavárna“, která kamarádí s tou bratislavskou kavárnou, a média liberální, která taky mají takovou vzájemnou přeshraniční družbu. No, a pokud jde o vítěze voleb, tedy o koalici SMERu, HLASu a Slovenské národní strany, tak tam je podstatné to, že doopravdy dostaly v těch prezidentských volbách od voličů mandát pokračovat v plnění volebního programu, předvolebních slibů, no a oni po volbách dělají to, co slíbili, že udělají.

Martina: Ivane, když ještě zůstanu na chvíli na Slovensku, máš pochopení pro to, že se nová slovenská vláda chce takzvaně popasovat se slovenskými veřejnoprávními médii? Na liberální straně, a to jak na Slovensku, tak u nás, to vyvolává nespokojený křik, což ale vlastně úplně nekoresponduje se situací v sousedním Polsku, kde nová Tusková vláda poměrně razantně zametla s tamější televizí, což ovšem stejné lidi, kteří ohledně Slovenska křičí, nechává naprosto v klidu. Jak tohle vnímáš?

Ivan Hoffman: Tak na Slovensku je doopravdy taková pikantní situace, a je dobré si jí všimnout tady od nás: Na jedné straně jsou veřejnoprávní média, a liberální média obecně, a ta těžce nesou, že si občané zvolili Fica, proti kterému aktivističtí novináři bojovali. Oni

prostě vsadili na jednu stranu, které pomáhali, a nakonec prohráli s ní. Což by se novinářovi nemělo stávat, měl by být nad věcí. No, a oni trpí, když se teď od nich chce, aby dělali žurnalistiku objektivní, nestrannou. No, a jsou až z toho tak deprimovaní, že si pořizují společně fotografie, na kterých se všichni oblečou do černého, a pak se takto zvětčují. Na tom je zvláštní, že tam není nikdo barevný, že tedy je to prostě černobílé, což asi odpovídá o tom stylu jejich žurnalistiky.

No, a druhé straně, což je taky pro mě nesmírně zajímavé, ministr Ficovy vlády se setkává se zástupci nezávislých médií, s těmi prostě různými weby a televizemi, a zajímá se, v čem by potřebovali pomoci. Tak to je zajímavé, ještě k tomu významně prohodí, že peníze, které už nedostanou politické neziskovky, se nikam neztratily – čili naznačuje, že by médiím nezávislým pomohl. Ale já bych řekl, že tento přístup slovenské vlády k nezávislým médiím, která by u nás vláda nejraději zakazovala a vypínala, svědčí o tom, že svoboda slova je na Slovensku momentálně zaručena. Je to dobrá zpráva.

Martina: To je pravda, že ta poznámka, kterou jsi měl na závěr, ta zní mým uším jako rajská hudba...

Ivan Hoffman: Třeba se taky dočkáme, ano.

ODS se neumí zbavit Petra Fialy, který stranu táhne ke dnu. Opoziční SPD pak stagnuje kolem osobnosti svého zakladatele a předsedy Tomia Okamury.

Martina: Uvidíme, kdo si počká, jak říkáš. Pojdme dál, neboť tento duben byl skutečně nabit událostmi. V dubnu se odehrál také 31. kongres vládní ODS v Ostravě i celostátní konference opoziční SPD. A my jsme samozřejmě čekali, že se žádné velké překvapení konat nebude, a to ani ohledně programových prohlášení, ani ohledně předsedů a předsednictva. Přestože tedy komentáře mluvily o tom, že by to obě strany potřebovaly. Že by potřebovaly tam pustit trošku nový vítr. Ovšem překvapení se skutečně nekonalo, a posty

předsedů obhájil jak Petr Fiala, tak Tomio Okamura. Přinesly tedy sjezdy cokoli nového, cokoli, řekněme, svěžího? Anebo se vlastně zvolna přibližujeme těm sjezdům strany, jak si je ještě pamětníci pamatují, kde si účastníci 18. sjezdu strany odnášeli hřejivé pocity stejně jako pracující?

Ivan Hoffman: No, tak u těch stranických sjezdů už doopravdy nejde dávno o nějakou výměnu názorů, anebo hledání nových myšlenek, anebo nových kádrů, jsou to prostě marketingové akce, u kterých jde o to dobře vypadat navenek, a také je to jakýsi firemní teambuilding, kdy se všichni semknou ve své bublině. A já jsem kdysi ještě v Českém rozhlase v Radiožurnálu seděl v jedné kanceláři s Petrem Moláčkem, a ten se ještě kdysi po převratu v těch prvních letech ze stranických sjezdů vracel s plnými popsanými bloky. On tam popsal většinou několik bloků, takovým hustým písmem poznámek a potom o tom přemýšlel, psal o tom komentáře. A jednoho dne už vlastně se vrátil s prázdným blokem a byl prostě znechucený. Takže to už je dávno, co se to vlastně vyprázdnilo, a stal se z toho jenom živý marketing, takže vlastně to není, řekl bych, už překvapivé.

Ale pokud jde o tu Občanskou demokratickou stranu, tak to bych řekl, že tentokrát ti delegáti propásli tu, řekněme, pátou šanci zbavit se svého předsedy. Ten ve svém projevu v kostce řekl, že vše, co ODS společně se svými koaličními partnery spáchala, spáchal schválně, a dokud bude u moci, hodlá v tom pokračovat. To byl smrtící projev prostě, ale oni si to neuvědomili, jsou s ním spokojeni. Jim prostě není pomoci.

Zajímavější byl podle mě sjezd SPD, která si nechala svého předsedu, i když jí klesá podpora, a je zřejmé, že s Okamurou má SPD jak v parlamentu, tak i mimo něj, chabý koaliční potenciál. To je zajímavé. Okamura dlouho sázel na to, že voličům, kterým vadí zavedené strany, nezbude, než dát hlas jemu. No, ale teď se tomu opozičnímu voliči z ničeho nic nabízejí i jiné možnosti, ty eurovolby to budou testovat, vlastně, a to jak nalevo, tak napravo mají

alternativu k SPD. Takže oni doopravdy mohou doplatit na neschopnost svého předsedy jednak hledat spojence, a také na jeho neochotu s někým se dělit o publicitu. To je jasně vidět na těch jejich volebních plakátech, kde se vyfotografuje on, který nekandiduje do Evropského parlamentu, s různými protirežimními, nebo nesystémovými lídry z Evropy, ale vůbec tam nevidíme lidi, kteří za tu stranu budou, za SPD, kandidovat. Takže, na tom je vidět, že on si myslí, že to je celé o něm, ale to je zřejmě politická chyba.

Martina: Politická chyba asi ano, zatím to tedy vycházelo, a svým způsobem je to pochopitelné, vzhledem k tomu, že SPD je postavená na jakémsi vůdčím principu. Takže tam chápu, že pro ně ta změna je těžká. V ODS je to trochu jinak, ale tam k ní tedy vůle rozhodně není. Myslíš si, že obě tyto strany měly své lídry už vyměnit nejpozději tentokrát?

Ivan Hoffman: Tak my jsme u nás na rádiu udělali rozhovor s Janem Zahradilem, a já si myslím, že to je poslední člověk, který zbyl v Občanské demokratické straně, který je jakžtakž důvěryhodný a který má nějakou váhu, a u kterého se vlastně spojuje ta tradice, ta ODS, která byla kdysi. S tou dnešní, jinak je to úplně jiná strana, na úplně jiných principech, respektive úplně bez principů, tak podle mě Jan Zahradil byl jejich poslední šancí najít někoho, kdo je, řekl bych, politicky a myšlenkově, intelektuálně schopen ještě tu stranu zachránit. A oni to vůbec nepochopili. Podle mě.

Martina: No, ono je to zase v podstatě skvěle vyjádřeno Lukášem Valešem, politologem, který tady u nás byl, a já už jsem několikrát ten jeho výrok vzpomínala, který řekl, že lidé se dopouštějí zásadní chyby, když tvrdí, že systém je dobrý, a jenom se tam tentokrát na špičky dostali špatní lidé. A nedochází jim, že ten systém je nastavený tak, aby se tam vždycky dostali špatní lidé.

Ivan Hoffman: Ale to je samozřejmě přesné, no.

Vládní koalice použila za asistence z Hradu opozici jako toaletní papír, ale snaha řešit problémy byla až na posledním místě z obou stran

Martina: Pojdme se podívat na roli prezidenta, protože ten se tentokrát vrhl do pokusu moderovat debatu o důchodové reformě. Samozřejmě, my se tady v této souvislosti ještě budeme věnovat vztahu vlády a opozice, protože tento vztah v této debatě hrál poměrně značnou roli, ale jak jsi vnímal tedy roli prezidenta?

Ivan Hoffman: No, tak pan prezident, když zrovna nesportuje, nelétá, nejezdí na motorce, tak občas, čas od času, předvádí nějakou politickou iniciativu. A on vlastně předstírá jakousi nadstranickost, to mu ta role ukládá, ale myslím si, že mu to moc nejde. Ta moderace debaty o důchodové reformě se mu určitě nepovedla, a nejzvláštnější na tom celém nedorozumění bylo, že se opozice nechala vlákat panem prezidentem do pasti. Nebo že vůbec připustila to riziko, že se stane spoluviníkem tak nepopulární, a řekl bych docela asociální legislativy. Je zvláštní, že média tíží dnešní situace, kdy se opozičnímu ANO nechce spolupracovat na důchodové reformě s Fialou, který ovšem řekl, že si koalice prosadí svou bez ohledu na to, co si myslí opozice. On řekl: My vás vůbec nepotřebujeme. Teď všichni chtějí, aby si přece jenom povídali spolu a aby vlastně politická scéna byla jednotná, aby se pak nikdo nemohl na někoho vymlouvat, jinými slovy, aby se stali spoluviníky. A to, řekl bych, v úvodu té celé debaty si zřejmě Babiš neuvědomil, nebo jeho lidé, tak z té pasti jenom těžko vylézali ven.

Martina: Máš pravdu, že opoziční ANO, navzdory domluvenému jednání s vládou nad důchodovou reformou, pak zrušilo svoji účast. A pak se zase všichni oddali sloganům o tom, že ale opozice by měla být konstruktivní, ministr Jurečka hořekoval, že důchodová reforma je natolik klíčové a zásadní téma pro budoucnost země, že by bylo záhodno, aby zvítězila zodpovědnost nad laciným politikařením a nad politickým marketingem, a vlastně v tu chvíli se ANO jako by distancovalo od těch kroků k důchodové reformě. Jak čteš tyto opoziční kroky, protože vlastně to všechno vyznívá trošku jalově?

Ivan Hoffman: Já bych úvodem řekl, že myšlenka o konstruktivní opozici je protimluv. To je prostě něco jako kulatý čtverec. Úkolem politické opozice je vládě oponovat. Takže problém není to, že Babiš s tou vládou nespolupracuje na diskriminaci a ožebračování důchodů, protože nic jiného to není. Ta reforma je namířená proti starým lidem, kteří vybudovali stát, který pak mladé generace vybydlely, tak úkolem opozice je prostě vládě oponovat. Já si myslím, že ten problém s Babišem, a s opozicí obecně, je spíše v tom, že oni při pohledu na katastrofu, kterou vláda způsobuje, nejsou schopni občanům jasně slíbit... Já bych řekl, nejlépe by bylo, kdyby přísahali na životy vlastních dětí, že budou-li zvoleni, tak zruší všechno, co Fiala a ti jeho kumpáni odhlasovali a zavedli. A když říkám všechno, tak tím mám na mysli i vypovězení nevypověditelných mezinárodních smluv. No, a pokud opozice něco takového neslíbí, že zruší to, co kritizuje, tak je otázka, jaký smysl jí má volit. A v tom je podle mě ten problém.

Martina: No, a proto jsem otázku už uvodila tím, že vlastně všechno vyznívá jalově. Protože ve výsledku jsou to zjevně politické hrátky, které stejně nakonec odnese občan, potažmo důchodci.

Ivan Hoffman: Hm, je to tak.

Na celé návštěvě premiéra v USA bylo nakonec nejzajímavější to, že po návštěvě ústředny CIA na hodinu skončil šéf rozvědky, který tam jel také

Martina: Hm. Dobře. Pojdme se tedy radovat, protože v měsíci dubnu se děly také věci velké, v jednom okamžiku se prakticky zastavil čas. Přepólovala se zeměkoule a celý svět upřel oči do středu Evropy, aby spatřil, jak našeho premiéra Petra Fialu přijal v Bílém domě prezident Joe Biden. Ivane, byl to malý krok pro lidstvo, ale velký pro naši republiku, anebo to bylo spíše mnoho povyku pro nic?

Ivan Hoffman: Malý krok pro lidstvo... Já bych řekl... Nerozesmívej mě, to je vážná věc.

Martina: Právě, vždyť ano.

Ivan Hoffman: Já bych řekl, že mít fotografii z Oválné pracovny Bílého domu je pro lidi, jako pan Petr Fiala, doopravdy vrcholem politické kariéry. Z pohledu České republiky jsou ale obecně návštěvy premiérů v Bílém domě velice drahé. Ony jsou vždy odměnou, pro Američany výhodnou, a pro nás zpravidla nevýhodnou investicí. V tomto případě tato návštěva byla návštěva za nákup zcela nesmyslné, a navíc předražené výzbroje. Tak já to čtu takto.

Martina: Máš na mysli ty F-35, které dostaneme za jedenáct let, ale které částečně musíme zaplatit?

Ivan Hoffman: U kterých není vůbec jisté, jestli vzlétnou. Prostě to se likviduje už na zemi. Tak to je. To je doopravdy zvláštní investice.

Martina: Je opravdu těžká představa, že si koupíš auto, které ti ta automobilka dodá za jedenáct let. Je to poměrně nestandardní. Nicméně, nebuďme cynici, už jsme skutečně takoví, že se snad neumíme radovat, nebo co. Řekni mi, byl jsi třeba na chvíli hrdý, je to přece jenom taková záležitost, vzpomeň si na své disidentské roky, co bys za to dal, neměl jsi na chvíli pocit, jako dobré to je?

Ivan Hoffman: Já si z minulosti pamatuji úplně jinou Ameriku, než je ta dnešní. Tak to se nedá vůbec srovnat. Ale mě to doopravdy nenapadlo, být hrdý. Já jsem to vnímal jako trapas, který asi nejlépe popsal imitátor Jablonský, který Fialovým hlasem vysvětloval, že angličtina našeho předsedy vlády zohledňovala skutečnost, že mluví se staříkem, který vlastně ani neví, co je Fiala zač, z jaké země přijel a proč přijel, proto musel mluvit pomalu a velice „simple English“, takovou jednoduchou, která zohlednila demenci toho protisedícího. A tenhle černý humor většinou vypadá tak, že se člověk u toho směje, a teď najednou ten Jablonský vypadá, že vlastně přestal vtipkovat a že jenom popsal prostě realitu tak, jak je. No, takové doopravdy zvláštní. Zvláštní díl toho jeho seriálu.

Martina: Je vidět, že nejsme cynici sami dva. Ale mě na té návštěvě zaujala nejvíce jiná věc, a to jest, že Petr Fiala návštěvu Spojených států zahájil jednáním v sídle americké Ústřední zpravodajské služby. A do CIA dostali pozvání také šéfové všech tří českých tajných služeb, tedy: Michal Koudelka, Jan Beroun, Vladimír Posolda. Bral jsi to jako akt důvěry, spolupráce? Anebo ti začala blikat stará disidentská kontrolka?

Ivan Hoffman: Tak pokud jde o návštěvu pana Fialy s šéfy tajných služeb v CIA, tak já se obávám, že si prostě šli pro instrukce, že to nebyla nějaká nezávazná turistická exkurze. A na té družbě mezi našimi a americkými tajnými službami není nic samozřejmého. Je potřeba si uvědomit, že naše tajné služby mají ze zákona obranný charakter. Zatímco CIA má v náplni práce vměšování se do čehokoli, do ovlivňování politických procesů, organizování převratů, diverzí, sabotáží, barevných revolucí, to je jejich práce. To prostě dělají, k tomu jsou zřízení. Oni prostě prosazují americký zájem. Takže dá se předpokládat, že při kombinaci tady té obranné a útočné tajné služby, američtí špioni ty naše zřejmě naváděli na nějakou špatnost a z našeho pohledu nezákonnost. Mně se to vůbec nelíbilo.

Martina: To samozřejmě spekulujeme, přesto všechno spekulace v našich hlavách určitě podporuje třeba skutečnost, že generál Beroun, která týden poté, co jednal se šéfem CIA Wiliamem Burnsem, přímo, jak už jsem zmínila, v sídle americké tajné služby, tak v čele rozvědky skončil. A to ještě před vypršením smlouvy, kdy ho ministryně Černochová odvolala. Tady bychom se asi zase pouštěli do dalších spekulací, protože o tom nikdo nevíme pořádně nic. Ale zvláštní to je.

Ivan Hoffman: Zvláštní to je, já už jsem slyšel, že pan Beroun je takový novodobý Kriegel. Odmítl podepsat. A já tedy nejsem odborník na tajné služby, tohle to je parketa Jana Schneidera, ale samozřejmě jsem zaregistroval i já, že se v té souvislosti spekuluje,

že předčasný konec šéfa vojenského zpravodajství souvisí prostě s tím, že si nechtěl špinit ruce. Takovou spekulaci jsem zaregistroval taky.

Martina: A pokud se někdo k občanům chová tak, že vůbec nepovažuje za nutné jim cokoliv z takto zásadní věci vysvětlit, tak se pak nesmí divit tomu, že se šíří spekulace, domněnky, i možná někdy vyložené hlouposti.

Ivan Hoffman: Ano. Je to možné, že si tam doopravdy jenom pokecali a že o nic nešlo, a ještě se navíc tváří, že to je tajné, ale ono to tak nebývá. Jo, prostě ten jejich čas je drahý a...

Martina: Myslím, že o „small talk“ tam nešlo. To asi tušíme oba.

Ivan Hoffman: Přesně tak.

V dlouhém souboji o pomoc Ukrajině v Kongresu ze sebe nakonec udělal Trump hlupáka, ale ani v Kyjevě nemají moc důvodů k radosti

Martina: Ale víš co, v Americe ještě zůstaňme, protože americká vláda už dávno navrhla peněžní injekci pro Ukrajinu, ale pak následovalo dlouhé handrkování mezi republikány a demokraty v Kongresu, aby Kongres uvolnil prostředky na tuto podporu, a v dubnu se tak najednou stalo. Nikdo neví proč, ale je to tak. Řekni mi, co si o tom myslíš, a jak to ovlivní válku na Ukrajině?

Ivan Hoffman: Tak co se změnilo, proč republikáni ustoupili demokratům, doopravdy není jasné, z těch peněz, o kterých se tvrdí, že pomohou Ukrajině pokračovat ve válce, většina skončí v Americe, a většina komentátorů soudí, že pomoc nepomůže Ukrajincům vyhrát, ale pouze oddálit jejich porážku na bojišti. Ale vzhledem k tomu, že se nakonec neřešil problém migrantů a hranice s Mexikem, tak z toho vyšel hloupě Donald Trump. Bez něj, to se všichni shodují, by na pomoc Ukrajině nedošlo, a tam navíc nemluví o žádné vnitrostranické zradě. Takže jeho voliči jsou momentálně lehce zmatení a hledá se nějaké krkolomné vysvětlení.

Tak takové jedno z nich je, že k tomu schválení pomoci Ukrajině došlo ve chvíli, kdy Američané už hodili Ukrajince přes palubu, k tomu vede více různých signálů, spekuluje se, že to vlastně ani nejsou peníze proti Rusům, ale peníze pro vojáky, kteří svrhnou Zelenského. Prostě, v politice je možné úplně všechno. Další možnost je, že je potřeba tu válku prodloužit až do posledního Ukrajince, než se Američanům podaří dostrkat na Ukrajinu Evropany, tedy nás. To je taková další spekulace. Já bych ale řekl, že to hlavní je, že americká pomoc nebude mít vliv na strategii Ruska. Tuto pomoc využijí Rusové, a už to dělají, už to využívají jako alibi, proč s Ukrajinci nejednat o příměří, dokud nedosáhnou vojenského vítězství. Takže Ukrajině reálně hrozí, že skončí Evropě na krku jako takový rozvrácený zadlužený stát, pravděpodobně i bez přístupu k moři, zmítaný navíc korupcí, možná občanskou válkou, to je prostě strašná perspektiva.

A Američané? Ti si možná od té války slibovali víc, ale pro ně i tento výsledek je přijatelný. Oni potřebují momentálně se Ukrajinou zbavit kvůli jiným prioritám, například pro to, že mají problémy, daleko větší, s Čínou, s Ruskem, a teď i s Íránem, který prostě s Čínou a Ruskem v zádech jim začíná dělat problém.

Martina: Ta celková situace na Ukrajině je skutečně čím dál tím smutnější a pro mě sžíravější, ale já teď vypíchnu z tvé odpovědi jinou věc, kdy jsi řekl, že to vlastně odnesl Trump. Co se týká pověsti, protože z toho vyšel, jak jsi řekl, tak trochu hloupě. A já jsem si sama říkala, čím to, že tak Trump a republikáni otočili? Může to mít souvislost s tím, že vlastně velmi krátkou dobu před tím, než Kongres tyto prostředky schválil, tak byl Donald Trump i předseda Sněmovny reprezentantů Mike Johnson v Langley (ústředí CIA), a pak najednou souhlasili s tímto vojenským balíčkem pro Ukrajinu a naprosto zapomněli, že to bylo navázáno také na řešení migrační vlny z Mexika. Ten balíček řešili několik měsíců, najednou to všechno šlo. Je to zvláštní, že v CIA v Americe se skutečně v dubnu dveře netrhly. Myslíš si, že toto mohlo sehrát určitou roli?

Ivan Hoffman: Ono to připomíná takové to, že možná Trump dostal nabídku, kterou nemohl odmítnout, taková mafiánská tradice, ale já bych hlavně k tomu řekl, že prezidentský kandidát v Americe, on neřeší jenom otázku, jak se zalíbit voličům, aby pro něj hlasovali. On také řeší, jak si naklonit sponzory, a jak si nepohněvat vojenskoprůmyslový komplex, který se na tom rozhodování podílí. A z toho balíku, o kterém se hovoří jako o pomoci Ukrajině, půjde většina peněz na doplnění výzbroje a munice pro americkou armádu. To znamená, jsou to hlavně peníze pro americké zbrojovky. To, co dostane Ukrajina, doopravdy bude stačit pouze na prodloužení války, nikdo rozumný nevěří, že to zvrátí situaci na bojišti. A pak je taky potřeba připomenout, a na to u Trumpa stále zapomínáme, že on už toho naplácal tolik, různého, protiřečícího si, že ho nelze brát vážně. A určitě nemá smysl si ho nějak idealizovat, jo. Trump není náš člověk. Prostě to je potřeba vědět.

Martina: Tady se ale opravdu nabízí otázka, jak je možné, že nejenom evropské země, ale i Amerika, když volí prezidenta, tak spousta voličů pravděpodobně stojí jenom před touto volbou menšího zla.

Ivan Hoffman: Tam prostě ani jeden není žádné nějaké ternó, a u Trumpa teď nedávno jsem zaregistroval, že se nechal slyšet, že pokud se stane prezidentem, tak bude ostře vystupovat a sankcionovat země, které se odváží odmítnout, nebo odmítat dolar jako rezervní měnu. Tohle je prostě takové vyhrožování, ať už nepřátelům, anebo i partnerům, které by nikdo neměl přehlédnout, jo. Tohle by nemělo v té debatě vůbec zaniknout. Tam je prostě nebezpečný prezident. Biden asi taky, ale slyšel jsem už názor, že asi Biden je méně nebezpečný než Trump. Tak to je.

Martina: Tak ale tady toto musí...

Ivan Hoffman: Víš co, aby se v tom vyznal pes, jak se říká.

Martina: Toto na druhou stranu musíš chápat, protože myslím si, že postavení dolaru je v současnosti pro Ameriku naprosto klíčové, a pokud chce Donald Trump jet dál svůj program America First, tak prostě musí tady tyto signály ke svým voličům vysílat.

Ivan Hoffman: Jasně, jasně.

Martina: To zase bych pochopila, přestože nám se to líbit nemusí.

Ivan Hoffman: On tím, že říká „Amerika na prvním místě“, tak myslím si, musíme si klást otázku, kde je tedy Evropa? V tom jeho pojetí? A ta je někde na konci.

Írán odpověděl předem ohlášenou odvetou na izraelský útok, který protiraketová obrana s podporou Západu odvrátila. Ovšem tak draze, že šlo spíše o Pyrrhovo vítězství.

Martina: No, myslím, že víme, kde je Evropa. A nejen v jeho pojetí.

Masivní vzdušný útok Íránu na Izrael. To bylo jedno za zásadních témat. Jaký bude mít tento krok dopad? To je jedna otázka. Ale zároveň, proč ten masivní útok vypadal, jak vypadal? O mnoha událostech, o kterých se tady bavíme, tak některé jsou jen takovou kouřovou clonou, aby zamlžily vidět jasně zásadní věci, ale tento útok, tento vzdušný pokus o útok může do budoucna zakývat i naši bezpečnosti, a vůbec celosvětovým děním. Řekni mi, co tebe na této odvetě zaujalo, protože ona byla skutečně velmi zvláštní?

Ivan Hoffman: Tak, jednalo se o reakci na izraelský útok na íránské velvyslanectví v Damašku, asi se Írán nemohl tvářit, že se nic nestalo. Tam prostě zemřelo 13 lidí, mezi nimi někteří důležití generálové, ale odvěta to byla zvláštní. Protože ona byla ohlášena předem, nezpůsobila ztráty na životech, a ani nějaké velké škody materiální, a spíše to vypadalo na takový test izraelské obrany. To sestřelení levných íránských raket a dronů drahou protiletadlovou municí, patrioty – tam jedna střela stojí asi milión dolarů – to se dalo značit za takové Pyrrhovo vítězství. V Izraeli byli rádi, že to všechno trefili, ale mají určitě o čem přemýšlet. Navíc ukázalo se, že Írán se

už chová jako regionální velmoc a předpokládá se, že pokud už nevlastní atomovou zbraň, tak je otázka krátkého času, kdy tomu tak bude. No, a pro Američany, kteří mají v Izraeli velice důležitého spojence na Blízkém východě, to je další z řady, řekl bych, lítostí, protože přibývá zemí, které se Američanů přestávají bát. Je potřeba si uvědomit, že Írán není osamocený, on doopravdy to, co dělá, dělá s Čínou a Ruskem v zádech, takže padla obava, aby nedošlo k nějaké velké válce nikoli kvůli Ukrajině, ale kvůli Izraeli a Íránu. Ale zatím se zdá, že se všichni tak nějak vzpamatovali, došlo jim, že ve hře je toho doopravdy hodně a že se drží zpátky. Uvidíme, jak to dopadne.

Martina: Mně to celé trošičku připomínalo Márquézův román Kronika ohlášené smrti, kdy celý ten román někdo hlásí, že někdo jiný zemře, a všichni o tom tak nějak pochybují, ale ono se to stane. Ale tady bylo markantní, že Írán nemohl ztratit tvář. On musel něco udělat. Ta odvěta prostě musela přijít a v tomto případě bych možná asi úplně nesouhlasila, nebo polemizovala s tím, cos říkal, že to vypadalo na test izraelské obrany, protože já si skoro nejsem jistá, jestli ji testovali. To, kolik těch dronů poslali, jak dopředu řekli, že to udělají, jak vlastně ty drony letěly, letěly dlouze, táhle, takže je mohlo ostřelovat i Jordánsko, a tak dále, mně to skutečně přišlo jenom jako gesto a ukázka toho, co jsi pak zmínil – jsme tady a s námi takto jednat nebudete. A toto si říkám, vlastně že je nejdůležitější vzkaz, protože by to do budoucna mohlo zamíchat celosvětovými bezpečnostními kartami.

Ivan Hoffman: Určitě ano, tam je potřeba si uvědomit, že Izrael je malý, a tam stačí, aby dopadla jedna atomová bomba, a je vymalováno. Jo, a jim se povedlo zasáhnout letiště, jednou z těch raket, to znamená, že přece jenom něco proletělo přes tuto obranu, že nebyla úplně stoprocentní. No, a zahltit v dnešní době protiletadlovou obranu, ukazuje se, že není až takový problém, a oni všichni – to se stále říká – že se vlastně stále cvičí na minulé války, a teď se ukazuje i na Ukrajině, i v Izraeli, že ta doba se mění, že

války se povedou úplně jiným způsobem. Dneska už se ukazuje, že je úplně nesmyslné mít letadlové lodě. Prostě ty se nedají už v dnešní době ochránit. Jde o to, když se někdo rozhodne, tak půjdou všechny ke dnu. A doopravdy je něco jinak, a mám pocit, že zatím s tím stále nějak nepočítáme. Žijeme v představách, že když dojde k válce, tak se povede jaksi postaru, ale to tak určitě už nebude.

Bizarní zpravodajství o smrti „první kočky“ republiky ukazuje banalitu a neprofesionalitu rádoby seriózního mediálního mainstreamu

Martina: No, myslím, že slovy dnešní generace, bychom museli zhodnotit, že ten duben byl skutečně hustý.

My jsme si společně slíbili, že na závěr vždy dáme nějaký oddech od pěny dní, a přiklonili jsme se k mainstreamovému modelu „zvířátka na konec“, ale i v tomto případě jsem zjistila, že vstoupím na tenký led, protože mě zaujalo, že na několik dní se na titulních stránkách usadila zpráva o tom, že zemřela „první kočka“ a že první dáma republiky, kvůli smrti její Micky, zrušila pracovní program. A tady jsem na vážkách. Protože já sama vím, že jsem trošku fňukna, a vždycky jsem obřečela každé naše mrtvé zvíře. Ale na druhou stranu si zase musíme přiznat, že ty reakce jsou tak trochu bizarní. A vzpomněla jsem si na povídku Roberta Fulghuma, který psal srovnání s tím, kolik peněz utratíme za oblečky pro naše mazlíčky, v porovnání s tím, kolik dáme na lidi v pečovatelských domech. Na staré lidi. Tak řekni mi, jak s tebou tedy zacvičila zpráva, že nás opustila „první Micka“?

Ivan Hoffman: Já jsem se jednou zeptal populárního baviče Milana Markoviče, už nevím, při jaké to bylo příležitosti, dělal jsem s ním nějaký rozhovor, jestli je něco, o čem se nežertuje. A dodnes si pamatuji, jak zmínil, že to, o čem se nežertuje, jsou nemocné děti a smrt. A já bych řekl, že to pro ty mazlíčky platí taky, že se nedá o tom žertovat. Náš vztah ke psům, ke kočkám, je někdy silnější než k lidem, i když to neumíme nějak racionálně vysvětlit. A pokud jde

o zvířata celebrit, tak tato nejsou pouze domácími mazlíčky, ale rovněž se stávají takovými mediálními hvězdami. Všichni vědí, jakého psa měl Václav Havel, jaký pes je v Bílém domě, prostě to se ví, ale já si myslím, že těžit z popularity svého páníčka je snem každého psa a kočky. Ale já si pamatuji, jak náš pes Arnie, ještě jako štěně, velice kvitoval, když jednou na vernisáži mé knihy, taková paní procházela kolem nás, a říká: „To je pes pana redaktora.“ Jo, a to byl jeho hvězdný okamžik, bylo vidět, jak je šťastný, jak si to užívá.

Martina: Ale já tě stejně z té otázky ještě nehodlám nechat utéct, protože mě na tom vlastně zaujalo to, jak se posunulo vnímání toho, co je důležité. Důležitých událostí v médiích, která se vlastně snaží působit takzvaně seriózně. A tak jsem si říkala, jestli toto vše je jenom další z osvědčených metod, jak nás zaměstnat, jak odvést pozornost, jak vybudit emoce: „Podívejte se na ni, jak ona je hodná, sluší jí to, ještě jak pláče nad tou kočkou.“ Víš, že to vybudí takové ty falešné emoce, a vlastně jsem si vzpomněla trošičku na vtipy, které jsme říkali za bolševika: Napravo pershingy, nalevo pershingy – a my se věnujeme něčemu naprosto nedůležitému. V tomto případě vlastně děláme vlny zvící státního pohřbu, a chvíli to vypadalo – a veřejnost o tom diskutovala – zda Micka pojedě na lafetě.

Ivan Hoffman: To, že jsou původně seriózní, to znamená nebulvární média, Angličané tomu říkají quality paper, najednou nejen u nás, ale všude plná balastu, tak podle mě to není nějaký rafinovaný záměr, nějaká propaganda, nebo nějaké spiknutí proti čtenářům. Já si spíše myslím, že ten povrchní, rádoby familiární styl mainstreamu vypovídá o nevalné profesionální způsobilosti editorů a autorů. Já si myslím, že vypovídá o vkusu novinářů, respektive o nevkusu a o jejich myšlenkovém obzoru, a ten důvod, proč novinářům a, myslím, také politikům, vlastně nezbyvá než zásadní témata vymlčet, nemluvit o nich, tvářit se, že nejsou, tak to není v tom, že by chtěli nás, občany, zmanipulovat. Podle mě vůbec netuší, co je opravdu

důležité. Oni vlastně nevědí, do jaké se řítíme katastrofy, a jací mimoni nám vládnou, prostě pro ně je důležitá ta kočka paní prezidentové. Myslím, že to je tak jednoduché.

Martina: Jak říká můj muž, vždycky když na něco takového narazíme – nebreč, musíme pracovat s tím, co máme. Tak tedy tato myšlenka na závěr hodnocení událostí měsíce dubna je, myslím, velevhodná, no a já se už se budu těšit, až se podíváme na to, co nám přinesl květen. Máš už tam vyhlídnutou nějakou událost, na kterou se těšíš, jak dopadne, a že ji budeš moct okomentovat?

Ivan Hoffman: No, já jsem strašně zvědavý, kdo nás osvobodil. To bude letos, tedy myslím ve druhé světové válce, to bude klíčová věc, a to se dozvíme hned na začátku května. To bude velký nervák.

Martina: Uvidíme. Já už jsem slyšela i teorii, že nás osvobodilo Německo tím, že prohrálo válku.

Ivan Hoffman: Ano, tak to je velmi pravděpodobné, že tohle si řekneme za měsíc.

Martina: Podívej, já ti velmi přeji, Ivane, aby ses taky z něčeho radoval. Protože bychom mohli do budoucna vypadat opravdu poněkud pesimističtí. A to my přece nejsme. Děkuji ti ale za to, že ses podíval takto věcně a svým specifickým pohledem na to, co nás obklopuje. Díky ti za to.

Ivan Hoffman: Taky, měj se hezky a zdravím i naše posluchače.

Martina: Milí posluchači, mějte se hezky, a uslyšíme se opět za měsíc. Ivane, děkuji.

Všechny příspěvky s Ivan Hoffman

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.

